

Izhaja
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—.
Posamezne številke
1 Din.

Štun poštno-čkovnega
zavoda števil. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo
Celje

Strossmayerjeva ulica 1
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon int. števil. 65.

Naša nacionalna bilanca 1927 za mesto Celje.

V Celju, 1. januarja.

Ker se že delajo sedaj ob Novem letu po vseh časopisih bilance državne, gospodarske, strankarske in še razne druge politike, je morda tudi dobro, ako si celjski Slovenci napravimo malo nacionalno bilanco za l. 1927.

Lani je bilo izrazito volilno leto. Meseca januarja so se vršile volitve v oblastno skupščino, meseca junija za mestno občino in meseca septembra za narodno skupščino v Beogradu. Pri oblatnih in občinskih volitvah so nastopili Nemci ali pravzaprav nemškutarji v zvezi s slovenskimi klerikalci in radikali proti nam, pri skupščinskih volitvah pa so nastopili Nemci za se in so ob tej priliki pokazali, da so oni jedro te prečudne koalicije proti naši stranki, ki se bori za slovensko Celje že po dolgi tradiciji in po neomajnem prepričanju, da ne bomo tako dolgo politično, gospodarsko in kulturno zagospodovali v mariborski blasti, dokler ne stremo nemškonacionalnega odpora v Celju in drugih, preje nemškutarjskih mestih in trgih.

Ta boj ni lahek. V Celju je koncentrirana velika nemška gospodarska sila. Poleg dveh velepodjetij (Westen in Rakusch) imajo Nemci še celo vrsto manjših tovarniških, trgovskih in obrtniških obratov, da o veliki posesti hiš in drugih nepremičnin niti ne govorimo. Nemci imajo tu svojo tiskarno, svoj časopis, svoj veliki denarni zavod, celo vrsto društev in naravnost fanatičnih političnih in kulturnih delavcev, ki ne mislijo samo na ohranitev dosežanj nemške politične posesti, temveč celo na pridobivanje. Število nemških glasov je tudi dejansko v Celju naraslo od l. 1923. do l. 1927. za okroglo 60. Relativno je to za naše malo mesto zelo velika številka.

Naš boj proti Nemštvu otežkočujeta še dva momenta. Prvi je naša zunanja politika, ki išče v Nemštvu, avstrijskem in rajhovskem, nekaj protitež proti Italijanstvu, pozabljač pri tem, da Nemci potrebujejo Trst in pokrajine okoli njega brez ozira na to, ali so iste italijanske ali jugoslovenske in po narodnosti prebivalstva — slovenske. Ta pravica naše zunanje politike je silno razgibal domače Nemstvo. Začeli so se množiti javni nastopi političnih in kulturnih društev, pričela se je splošna udeležba pri volitvah, pri če-

mur se spretno izrabljajo nasprotja med slovenskimi strankami, osobito pa nasprotje proti demokratom, s katerimi so stali Nemci že od nekdaj v borbi. Napade nemškega časopisja na demokrate in nikoli ne na Slovence, je treba vedno razumeti kot napade na Slovence in naše nacionalne interese po mestih in trgih.

To nasprotje proti demokratom je drugi moment, ki morda pospešuje Nemstvo bolj ko lastna njegova politična in gospodarska moč. Slovenski klerikalizem si je postavil bolj iz trme kakor iz politične potrebe geslo, da mora zavojevati tudi slovenska mesta, če ne sam, pa s pomočjo kakršnihkoli zaveznikov. Zato je rad šel Nemštvu na roke, ne misleč pri tem, da ne gre za slovenske politične nasprotnike, temveč za interese celega slovenskega naroda. Še slabši kot klerikalci so v tem oziru politični odpadki demokratov, ki se imenujejo danes slovenske radikale.

Ker ne predstavljamo v Celju še absolutne, temveč samo relativno večino, smo pri vseh lanskih volitvah padli proti Nemštvu in njegovim slovenskim zaveznikom. Padec je še pospešila neugodna notranjopolitična konstelacija, ki nam ni pripustila nobene zadatne obrambe. Molče smo morali gledati volilne sleparije, ki so se končale z direktnim podkupovanjem in z velikim terorjem nad volilci v privatnih nemških obratih in celo po državnih zavodih. Poleg nasilja so uporabljali zavezniki proti nam razna demagoška gesla, čijih plehkost in praznота pa se že kažeta vsaki dan bolj. Kajti niti v oblasti, niti pri državi, niti v zastopu mestne občine same niso novi predstavitelji mesta Celja ničesar dosegli. V oblasti so nove težke takse in davki, pri državi niso preprečili ukinitve carinarne, gospodarstvo mestne občine pa je postalo v l. 1927. deficitarno. Mnogo tega so zakrivila nerodnost in neznanje, mnogo pa absolutno pomanjkanje vsakega domoljubja in idealnega interesa na napredku celjskega mesta.

Leto 1927. torej ni bilo za nas narodne Celjane leto uspehov, temveč leto nazadovanja. Toda bili smo že v slabšem položaju, pa nismo klonili glav. Kloniti nam jih tudi sedaj ni treba. Morda pridemo že v kratkem v položaj, ki nam bode pomagal napredovanje Nemštva temeljito ustaviti. Za enkrat pa storimo samo to, kar delajo Nemci dosledno in brez javnih pozivov: držimo se samo svojih ljudi, družabno in gospodarsko!

Nekaj o društvovanju.

Tudi Slovenci, osobito pa še napredni Slovenci smo zapadli tu in tam naravnost smešnemu društvovanju. Edino glasovitih bavarskih »Pfeifenklütern« se menda nima, drugače pa ni pamoge našega gospodarskega, kulturnega, političnega in čisto družabnega življenja, ki bi ga razna društva ne pospeševala. Že po vaseh imaš neredko po 5—6 društev, po trgih in mestih pa jih je skoro brez števila. In vsako društvo reflektira na podporo javnosti, to je na člane in darove od ljudi, ki večkrat nimajo z njim nobenega stika, da, niti simpatij ne. Naši nacionalni, patrijotski, dinastični, stanovski, strankarski občutki morajo vzdržati pravcato torturo od raznih »Vereinsmeierjev«. Naprednjakov nas je malo in se ne more reči, da bi šteli v svojih vrstah najbogatejše ljudi, a društva imamo na ducate in ducate. To ni naravno nobena ekonomija dela, še manj pa denarja. Še to, kar javnost da, se razmeče na sto strani in nikjer ni najti kakega trajnega učinka. Zato bi bilo nujno svetovati Zvezi kulturnih društev ali pa tudi uvidevnejšim krajevnim činiteljem, da se napravi o stvari anketa in se naj določi, kaj ostane, kaj naj se združi in kaj se naj opusti. Nič ne de, če razna nepotrebna društva ne bodo šla narazen; ako taka anketa ali zbor sklene, kaj naj se javno podpira in kaj ne, bodo morali kakoli nepotrebni »Vereinsmeierji« plačati svoj društvovalni šport sami ali pa se bodo morali raziti. Sedaj ob Novem letu bi bil ravno pravi čas za tako akcijo; vsa naša napredna javnost bi jo simpatično pozdravila.

J. K.

Nazadovanje Mohorjanov na Koroškem.

Zadnji koroški »Slovenec« poroča, da je imela Mohorjeva družba na Koroškem l. 1927. 2.561 udov, za 76 manj ko l. 1926. A l. 1919. je še bilo na Koroškem 7.226 udov. Sicer je res, da je od tedaj odpadel mali del Koroške k Jugoslaviji in dekanija Trbiž k Italiji, vendar pa ni bilo v teh krajih več ko 500 članov. Padanje števila Mohorjanov na Koroškem znači, da je tam sedaj 5.000 slovenskih rodbin, v katere pride slovenska knjiga, manj. Verjetno je, da v te rodbine ne pride sedaj nobenega slovenskega čtiva več. Tako se zgube stiki z našim slovenskim kulturnim življenjem in nastaja narodni indiferentizem, ki vodi v odpadništvo. Vprašanje je seveda, če ni Mo-

horjeva družba padanja svojih članov na Koroškem tudi sama zakrivila z odselitvijo iz Celovca. Imela je kot več ali manj cerkvena ustanova gotovo preje živahnejše stike s Korošci kot sedaj. V celem je pa to zelo žalostna slika.

Znižane državne subvencije za slovenska gledališča. Redukcija na slov. vseučilišču.

Včeraj in predvčerajšnjem je finančni odbor Narodne skupščine presedel proračun prosvetnega ministristva, ki je bil včeraj sprejet z glasovi radikalov, Davidovičevih demokratov in slovenskih klerikalcev. V tem proračunu je znižana podpora ljubljanskemu gledališču (drami in operi) na 4.450.000.— Din in mariborskemu na 320.000.— Din. Maribor bode moral vsled tega opustiti opero, če ne bode došel sploh razpust tega gledališča. Beograd pa bode razpolagal s preko najmanj milijoni dinarjev, ker sme poleg podpore po 7.350.000.— Din porabiti tudi vse svoje dohodke. Sklenilo se je tudi, da ostane v proračunu glasoviti čl. 44, po katerem sme država reducirati na posameznih vseučiliščih razne fakultete. Za ta paragraf so istotako glasovali radikali, Davidovičevi demokrati in slovenski klerikalci. Zanimiva je tudi izjava prosv. ministra Kumanudija, da bi prešle meščarske šole na samouprave (t. j. najbrže oblasti). Slovenija plačuje sicer visoke davke državi, del šolstva pa si vzdržuj sama!

Ponovna afera Nikić?

Znano je, da iščemo zunanje posojilo in znano je tudi, da zunanji finančni svet vidi na naši vladi jedno veliko napako, namreč, da ni v njej Hrvatov. Zato je bilo pričakovati, da se bode vlada potrudila pridobiti kako hrvatsko politično skupino za sodelovanje. Poskusili so najprej z Radićem samim. Ker je ta, vstop v vlado brez Svetožarja Pribičevića odklonil, poskušajo sedaj s kako skupino v Radićevi stranki. Beograjsko časopisje je priobčilo v svojih včerajšnjih izdajah poročilo, da je, po nekkih verzijah 18, po drugih 39 Radićevih poslancev predložilo vodstvu stranke memorandum, v katerem protestirajo proti sedanjim politikim Stjepana Radića in proti zvezi s samostojnimi demokrati. Imenovala so se celo imena nekaterih podpisnikov memorandumov, kakor poslancev Nikole Preka, Rude Bačinića,

Hudičev graben.

Malo jih je, ki bi ne poznali bivše dike naše lepe celjske okolice. Zakaj bivša dika? Zato, ker se mora ljubitelj prirodne lepote razjokati, če pride sedaj v ta jarek. S ponosom smo kazali tujcem ta veleromantični kraj. Klini, žica in v skalo vsekane stopnice so bile privlačne točke za marsikogar, ki ni mogel v gore. Tukaj je imel vsaj nekaj iluzije o gorskih potih s klini in žicami. In danes? Ta dika, naš ponos je ves v razvalinah. Njegove lepote ni več. Uničilo jo je brezobzirno izkoriščanje naših gozdov po vojni. Res je, da S. P. D. ni imelo servitutne ali druge pravice na tej poti. Delalo je s privoljenjem kmetov iz tiste okolice, čistilo in popravljalo je vse naprave do prevrata nemško društvo, po prevratu pa Celjski odsek Sav. podružnice. Pred prilično tremi leti je dala Železarn v Štorah svoj gozd nad Hudičevim Grabnom v eksploatacijo, ter se je prehod iz varnostnih ozirov zaprl. Posredoval sem radi tega pri šumskem referentu okr. glav. in dosegel, da se je zapora dvignila za nedelje in praznike za čas eksploatacije. Železarna se je obvezala, da prispeva k popravilu potrebno železje in žičnato vrvi, podjetnik pa v denarju.

Letos se je spravljal ves les in sedaj se že se samo oglje, ki se prevaža v dolino potom vzpenjače. Vsled tega bo na spomlad možno izvršiti potrebna popravila, tako da bomo prihodnje poletje šli na Celjsko kočjo že lahko tudi preko Hudičevega Grabna.

Na Štefanovo sem izvršil namero, da posetim Hudičev Graben v zimskem času, ko je v njem vse ledeno. Dasi je ležala nad Celjem gosta megla, sem bil prepričan, da sije v višini najlepše sonce. Vtaknil sem v žep lažje dereze ter sem jo mahnil mimo Sreboti in vojaškega strelišča proti Pristavi. Pot je bila tako poledenela, da sem si moral že pri vijaduktu natakati dereze, drugače ne bi bil prišel nikamor. Hudičev Graben je bil le deloma v ledu, ker je nad njim že pihal močen južni veter. Pot ni bila v začetku kaj težavna. Moram pa takoj opozoriti, da je pozimi in v sedanjem stanju Hudičev Graben brez derez nedostopen. Najtežavnejši je bil prehod preko treh tesni. Prehod je bil že poleti neroden, nevaren pa je pozimi radi snežnih plazov, ki se nahajajo na najtežjih prehodih. Vse ožine so bile zabarikadurane z polomljenimi debli in skalami par metrov visoko. Na te barikade so se nasuli plazovi snega s strmin, ki obdajajo Hudičev Graben. Že na prvem plazu sem imel smolo.

Ko sem mislil, da sem najbolj varen, sem že tičal do ramen v snegu, noge so visele le nad vodo in vsak hip sem lahko zdrknil še globlje in v vodo. V zadnjem trenutku sem se ujel s kljuko okovanke za star in napol polomljen železni klin. Počasi sem se izvelel iz te nerodne situacije. Na prihodnjem plazu sem bil že bolj previden. Videl sem sled ogljarja od prejšnjega dne, kjer je tudi on pogreznil. Previdno stopajoč na nasprotni strani sem se preril iz te ožine. Najbolj težaven pa je bil prehod iz ožine na prosto. Skala je bila vsa v ledu, dereze so slabo prijemale. Zdrknil sem s skale v vodo. K sreči sem obvisel na enem zobu leve dereze. Po vseh štirih sem konečno prilezel v gozd, kjer sem se malo oddahnil. Ker sem pa hodil po jarku nevzdržema brez oddiha, sem rabil za prehod samo dvajset minut.

V dolini megla in mraz. Tu me je pa pozdravilo krasno in toplo sonce, ki ga Celjani v zadnjem času tako redko vidimo. Topel jug je pihal preko Tovsta, pot je postala mehka in blatna. Kdor po več letih zopet poseti Hudičev Graben, ostrmi od žalosti, ko zagleda to opustošeno pokrajino. Kjer se je prej razprostiral krasen gozd, kaže hrib svoja gola rebra, ko cigansko kljuse. Pogonska hišica vzpenjače in barake z ogljem kraljujejo pod hribom

nad H. Gr. Pot, ki je bila izpeljana in markirana v smeri proti Celjski koči, je izbrisana in ni sledu od nje. Vajen prehoda sem kmalu zavil na desno proti ogljarski bajti, iz katere se je dvigal lahek dim, znamenje, da je ogljar doma. Kuhal si je kosilo, ko sem vstopil. Pogovarjala sva se o vsem močnem. Ko sem mu potožil, da je sneg prehitro vzel slovo, me je potolažil, češ, boste videli, da ga zopet kmalu dobimo. Ne bo trajalo tri dni, pa ga boste imeli dovolj. Pripovedoval mi je, da je bil tudi on smučar, ko je služil pri vojakih in da je prehodil vso okoliško Škofje Loke proti meji. Nekaj časa sva še tako kramljala, ko me je pogled na uro opomnil, da imam pred seboj še precej poti in da se moram žuriti, ako hočem biti že pri kosilu doma. Poslovil sem se od prijaznega ogljarja in kmalu sem bil v prazni Celjski koči. Bil sem ta dopoldan edini gost. Krasen razgled na planine! Vse višine v solncu, Celje pa vedno še v gosti megli. Moral sem sleči sviter in suknjo, ko sem se vračal preko Mestnega loga domov. Med potom sem natrgal lepega teloha, ki me pozdravljala na pisalni mizi in kliče v naravo, med tem ko zunaj močno sneži. — c.

dr. Ivana Bankovića in drugih. Vodi-
telja kmečko - demokratske koalicije
Stj. Radić in Svetozar Pribičević pra-
vita, da so te vsti nersnične in fal-
sificirane radi tega, da povzročijo v
opoziciji zmedo. — Po našem mišlje-
nju pa je popolnoma verjetno, da si
želi vlada najti drugega dr. Nikića in
še kake čistilne ljudi za svoje na-
mene. Morda jih je tudi že — našla.
Taki skoki pomenijo sicer politično
smrt, vendar pa se včasih politična
smrt s polno listnico prav prijetno
prenaša.

Mestno gledališče.

Reperioar:

Četrtek, dne 5. januarja ob 17½ po-
poldne: »Peterčkove poslednje sa-
nje«. Šolska predstava.

Da omogoči tudi najrevnejši deci
poset P. Golie lepe božične povesti
»Peterčkove poslednje sanje«, priredi
mestno gledališče v četrtek pred praz-
nikom sv. Treh kraljev šolsko predsta-
vo ob znatno znižanih cenah. Ložni in
parterni sedeži so po 8 Din, galerijski
po 5 Din, stojšča po 2 Din. Prosimo
p. n. šolska vodstva, da opozore učen-
ce nato predstavo.

Celjske vesti.

c Sokolski Silvestrov večer se je
vsled svoje bogate vsebine in srečnega
aranžmana razvil v elitno prireditev,
ki je gotovo vsakega posetnika zado-
voljila. Velika dvorana v Celjskem do-
mu in spodnje arkade so bile nabito
polne, veliko pa je bilo občinstva tudi
na galeriji in na zgornjih arkadah.
Nastopi naraščajo, članic in članov so
izredno ugajali; videlo se je, da se v
društvu vestno goji telovadba. Članice
so morale proste vaje s siti vsled sil-
nega aplavza ponoviti. Mramornati ki-
pi članic in članov so bili dobri, a ni-
so došli vsled slabe razsvetljave do
polnega učinka. Stari naš mojster
Benčan nas je razveselil z živo sliko
»marzeljeza«, ki je alegorično pred-
stavljala zvezo Jugoslavije s Franco-
sko, in pa s polnočno alegorijo. Pri
marzeljezi in pri polnočnem nagovoru
staroste dr. M. Hrašovca je došlo do
živahnih manifestacij za francosko-
jugoslovansko zvezo in do ogorčenih
protestov proti rovarstvu naše v vladi
favorizirane nemškutarije. Pri tej lepi
prireditvi sta sodelovala tudi koncert-
ni pevec g. Ilić — Roškov iz Zagreba
in g. Stepančič. Prvi je odpel nekaj
arij iz raznih oper, drugi je pa zaba-
val občinstvo z različnimi kupleti. Da-
me so priredile pod vodstvom gospe
Siročeve okusen bufet, hotelir g. Hla-
vač pa je prezentiral gostom izborno
izbero vinskega letnika 1927. V mali
improvizirani kavarni je gđ. Debela-
kova stregla mnogoštevilnim gostom.
Prireditve je gotovo pokazala veliko
priljubljenost »Sokola« med občin-
stvom. — Istočasno so silvestrovali
klerikalci v Narodnem domu in celjska
nemškutarija pri Škobernetu.

c Iz celjskega okrajnega zastop-
Gerentski svet je v svoji zadnji seji
znižal okrajne doklade od 513 na 350
odstotkov. Saj je moral uvideti, da bi
bil predpis 513% okrajnih doklad nar-
avnost poguben za našo obrt in trgo-
vino. Nekaj zasluge ima pri tej stvari
tudi naš list, ki se je pravočasno ostro
uprl tako visokim okrajnim dokla-
dam.

c Ex — lex v celjskem občinskem
gospodarstvu. Kot smo poročali, se je
ločil finančni odsek našega občinskega
sveta še-le 15. decembra študija mest-
nega proračuna za l. 1928. To je bilo
seveda prepozno, vsled česar je skle-
nila večina naprositi velikega župana,
da dovoli provizorij za meseca janua-
r in februar 1928, to je, da se smejo
občinske takse, doklade in samostojne
davščine pobirati v dosedanj izmeri
še do konca februarja 1928. Kakor
konstatira »Jutro« v svoji novoletni
številki, se provizorij dosti še ni v
»Uradnem listu« razglasil. Do te raz-
glasitve nima pravzaprav mesto pra-
vice pobirati nobenih taks, doklad in
samostojnih davščin in nima tudi pra-
vice do kakršnihkoli izdatkov. Lepo
gospodarstvo je pri naši mestni obči-
ni!

c Ruska ura se nadaljuje v četrtek
kot običajno v trgovski šoli, na kar se
interesenti opozarjajo.

c Volitev župana v Slovenski Bistri-
ci in nemškutarija. V Slovenski Bi-
strici je bil z glasovi Nemcev in kle-
rikalcev izvoljen za župana klerikalni
odvetnik dr. Boštjan Sclaubach, brat
mariborskega velikega župana, za
podžupana pa »Nemec« Arsenschegg.
Klerikalci z nemškim »Nemec« pa s
slovenskim imenom! O teh volitvah
poroča sedaj »Cillier Zeitung« z dolgi
dopisom, iz katerega moramo citirati
eno značilno mesto. Dopisnik pravi,
»da je pričakovati pod županovanjem
(dr. Sclaubacha) pravično postopanje
s someščani nemškega jezika in da bo-
de zagotovljena varnost življenja in
imeti vseh občanov (sic!)...« Če so
naše oblasti zadovoljne s takim pri-
znanjem svojega uradovanja, potem
— čast njim! Toliko bolj, ker take in
podobne ocirke prinaša »Cillier Zei-
tung« samo radi tega, da jih ponat-
tiskujejo nemški listi v Avstriji in raj-
hu in da jih tihotapijo naprej v sve-
tovno časopisje. V Slovenski Bistrici
so nekoč orjunaši nekatere nemškutar-
ske izzivače pa zasluženo premika-
stili — in ta malenkosten pretep bi naj
zadostoval za gorostasno trditve, da v
Slovenski Bistrici kdorkoli ni varen
življenja in imetja! Mi moramo žal
ponovno vprašati: ali nimamo rakona
o zaščiti države?

c Plesni venček trgovskih nastav-
ljencev se vrši v četrtek, dne 5. janua-
rja zvečer v veliki dvorani Narodne-
ga doma. Vabila so že razposlana.

c Ljudsko gibanje v celjski župniji
v letu 1927. Poročenih je bilo 155 pa-
rov; rojenih 435 otrok, od teh 245 mo-
ških in 190 ženskih; umrlih je 422, od
teh 231 moških, 191 žensk.

c Mestnim revežem je podarilo za
letošnjo božičnico Kolo jugosl. sester
nekaj gotovine in znatno množino bla-
ga, poleg tega pa jim je še priredilo
čajni večer. Jestvine in pijače so na-
dalje poklonile ge. dr. Schwabova, Za-
vodnikova in Hofbauerjeva. Za ta lepi
čin gre darovalcem vse priznanje.

c Znižanje provizij za —trafikante.
Kakor poročajo ljubljanski časopisi,
zniža uprava državnih monopolov od
1. januarja 1928 naprej prodajno pro-
vizijo pri tobaku od 5 odstotkov na 4,
pri žgancih od 10 odstotkov na 6 in
pri cigaretnem papirju od 15 odstot-
kov na 8. Zanimivo je za našo javno
moralo, da je vlada obljubila odpol-
slanstvu trafikantov še pred kratkim,
da o kaki redukciji provizij ni govora.
Znižanje bo trafikante prav hudo za-
delo, posebno one, ki od tega skrom-
nega zaslužka živijo. Slabo obiskane
trafike bodo morale sploh zapreti, ker
bode zaslužek premajhen. Časi radi-
kalno - klerikalnega režima niso baš
prijetni za naše ljudi!

c Posipanje tretolarjev. Pri policiji
je bilo prijavljenih te dni skupno 49
hišnih posetnikov radi pomanjkljivega
posipavanja hodnikov pred hišami.

c Policijska kronika. Razun prijave
nekaterih beračev se ni zgodilo zadnja
dva dneva v Celju ničesar posebnega.
Silvestrova noč je tudi minila brez po-
sebnega veseljačenja in razgrajanja,
pač bolj dokaz slabih časov kakor iz-
mirjenja duhov.

Kino.

Mestni kino. Ponedeljek 2. januarja:
»Dragulje maharadže«. Ogromna sen-
zacija v 7 dejanjih. V dvojni glavni
vlogi ljubljene kinopublike Harry
Piel. Sijajen velefilm.

Kino Gaberje. Ponedeljek 2. in torek
3. januarja: »Pod jarmom strasti«.
Velefilm po znamenitem romanu Her-
mana Sudermanna. V glavnih vlogah
Greta Garbo in John Gilbert. — Od 4.
do 7. januarja: »Moja tetka — tvoja
tetka!« Prvo vrstna veseliga v 6 dej.
V glavni vlogi Henny Porten. Pri
predstavah svira prvovrsten orkester.

Po domovini.

d Pepel Franja Supila, nekdanjega
urednika »Rijeckog Novog« lista,
ustvaritelja srbo-hrvatske koalicije,
poslanca v hrvatskem saboru in kas-
neje uglednega člana jugoslovanske
emigracije v Parizu in Londonu, so
prepeljali te dni v rojstno mesto Du-
brovnik. Na Sušaku in v Dubrovniku
so se vršile ob tej priliki velike naci-
jonalne manifestacije.

d Izgubil se je — celi vlak. Moskov-
ska »Krasnaja Gazeta« poroča, da je
odpeljal dne 23. decembra mešani vlak

št. 764 redno iz Sevastopolja in bi mor-
al dospeti 25. decembra v Lenjingrad.
Vlak pa ni došel in so bila doslej za-
man vsa poizvedovanja za njim!

Književnost.

k Pavel Dorohov: Sibirski punt.
Ravnokar je v prevodu Iv. Vuka izšel
roman iz ruske revolucije »Sibirski
punt«. Roman je eno izmed najlepših
del sovjetske literature, ki izrecno po-
pisuje dogodke iz državljanske vojne.
Tista velika ruska duša, ki so jo ove-
kovečili že veliki pisatelji Gogolj, Do-
stojevski, Tolstoj in dr. diha sprošče-
na iz tega dela. Knjige ni mogoče od-
ložiti dokler je ne prebereš. Je skraj-
no napeto, a vendar lepo umetniško
pisano. Pisatelj se poslužuje posebne
tehnike izražanja, ki nam omogoča po-
nazoriti ogromnost dogodkov držav-
ljanske vojne. Predgovor je napisal
mladi književnik Bratko Kreft, ki na-
kratko poroča o stanju sodobne ruske
literature. Knjigo priporočamo vsa-
komur kot zanimivo in lepo čtivo, ki je
obenem prva knjiga iz novejših ruske
književnosti v slovenskem jeziku. —
Opremljena je z lepo naslovno sliko.
Posežite po zanimivem berilu. Naroča
se v vseh knjigarnah. Cena 15 Din.

k Zapravljevec. Igra v 8 slikah. Pri-
redil in predelal Adolf Robida. Ljud-
ski oder XI. zv. Založila Jugoslovans-
ka knjigarna v Ljubljani 1927. Cena
18 Din. Podeželski odri uprizarjajo
najraje narodne in ljudske igre, ker je
to meso in kri narodove duše. In »Za-
pravljevec«, ki živi po odrih že 100 let,
je imel v Raimundu očeta, ki ni samo
gledišča dna poznal, ampak tudi bil
pesnik po volji božji. Zato je »Zaprav-
ljavec« igra, ki vleče in ki ima povsod,
kjerkoli se uprizori, občinstvo na svoji
strani. Igra je prirejena za slovenske
odre in prirejena za naše razmere.
Zahteva 19 vlog, 14 moških in 5 žen-
skih. Vendar je prirejena tako, da se
lahko brez škode igra z 9 moškimi in
4 ženskimi vlogami. Kulturni aparat
ne stavlja nikjer večjih zahtev, kot jih
zmorejo naši slovenski podeželski
odri. Igra obravnava v realističnih,
poljudnih in umetniško zaokroženih
slikah problem, da je nepravilnost pla-
čilo sveta. Prav kratko bi se dala vse-
bina povedati takole: Bogataš Vesel
zapravlja svoje premoženje in odide
končno v svet, kjer požene še ostanek
svoje imovine. Ko se vrne kot berač
domov, najde zavetje pri svojem biv-
šem slugi-mizarju Tinetu in njegovi
ženi Rozi, katero je svoje dni po ne-
dolžnem spodil iz službe. Seveda je to
samo skica glavnega dejanja, katerega
prepleta še vse polno stranskih niti,
ki se končno vse povsem zadovoljivo
razvoljajo. Pisatelj pozna življenje in
ga riše ostro in naravno, resnično in
toplo. Ima gorko besedo za reveža in
čuti s trpinom. Igra nudi tudi precej
komičnih prizorov, tako da bo tudi
oni, ki je rad vesel, prišel pri kupletih
na svoj račun. Prepričani smo, da je
Jugoslovanska knjigarna z »Zaprav-
ljavcem« prav zelo ustregla vsem
odrom, ker bodo našli v tej igri vse,
kar želi podeželska publika in ki je
kljub temu pesniško delo in ima zlato
jedro. Tudi za advent in post je njena
resna in vzgojna vsebina na mestu.

k »Nova Muzika«. Z novim letom
1928 začne Glasbena Matica v Ljub-
ljani izdajati dvomesečnik »Novo Mu-
ziko«. »N. M.« bo imela glasbeno-
književni in glasbeni del s prilogo
»Mala Nova Muzika«. V glasbeno-
književnem delu, ki bo za sedaj obse-
gal 4 strani, se bodo strokovno in v po-
ljudni besedi obravnavala vsa vpra-
šanja sodobne domače in svetovne
glasbene umetnosti. Glasbeni del bo
12 straneh prinašal v najmodernej-
šem notnem tisku vokalne in instru-
mentalne skladbe slovenskih, hrvat-
skih in srbskih skladateljev sodobnih
smeri. Priloga »Mala Nova Muzika«
bo objavljala sodobna glasbena dela
najrazličnejše vsebine tudi za manj
spretno izvajalce ter bo odprta zlasti
našemu skladateljskemu naraščajo.
Izhajala bo na štirih straneh iste obli-
ke, ko »N. M.« Prvi zvezek »N. M.« bo
prinesel kratke, informativne članke
o sodobni glasbi, dalje skladbe Matije
Bravničarja, Marija Koroja, Mirovica
Logarja, Slavka Ostrea, L-M. Šker-
janca. »N. M.« bo objavila krajše,
interesantne skladbe Janka Ravnika,
Slavka Ostrea, Stanka Premrla, Saše
Šantla itd. »Novo Muziko« bo urejeval

Emil Adamič, izdajala pa Glasbena
Matica. Dvomesečnik »N. M.« bo imel
obliko »Novih Akordov«. Imel bo po
risbi akad. slik. Justina umetniško iz-
delan ovojni list v treh barvah. Da bo
Glasbena Matica mogla določiti vsaj
približno število izvodov »Nove Mu-
zike«, se vsi interesenti naprošajo, da
ji prijavijo p dopisnici svoje naročilo.
Celoletna naročnina, t. j. 6 zvezkov
100.— Din.

Položnice

smo priložili pelkovi številki. Prosi-
mo cenjene naročnike, da se jih prid-
no poslužijo in nam nakažejo naroč-
nino za prihodnje leto. Zaostale pa
prosimo še zadnjič, da poravnajo za-
ostalo naročnino, ker jim bomo z Novim
letom brezpogojno ustavili list.

Dospelost nekaterih pe- rijodičnih taks.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt
in industrijo v Ljubljani.)

1. Takse na reklame. Dne 15. janua-
rja 1928 poteče rok za plačilo takse
na reklamo v obliki napisanih in na-
slikanih stalnih objav, ki se obešajo na
raznih krajih, ali so izdelane na zido-
vih, ogradah, tramvajih itd., kakor
tudi v obliki svetlobnih objav. Če se
taksa pravočasno ne plača, znaša ka-
zen trikratno redno takso.

2. Taksa na kupone ali dividende
in na lantijeme. — Od kuponov ali di-
vidende in od tantijem se plačuje po
pripombi 5. k tarifni postavki 10.
taksa 1%. Takso je plačati v 15 dneh
po odobritvi bilance. Prekoračenje te-
ga roka se kaznuje s trikratnim zne-
skom redne takse.

2. Dopolnilno prenosno takso po ta-
rifni postavki 12. pripombe 12. taksne
tarife za leto 1928., kolikor ne presega
zneska 500 Din plačati v celoletnem
iznosu do dne 31. januarja 1928, ako
pa taksa presega znesek 500 Din, je
plačati v istem roku prvi četrtletni
obrok za leto 1928., od tega jo izterja
finančno oblastvo eksekutivno.

4. Taksa za potroške v hotelih, re-
stauracijah, gostilnah, kavarnah, pen-
zionih v krajih s preko 2000 prebival-
cev in v vseh kopališčih in letoviščih
se pobira povprečno naprej, in sicer
po želji taksnega zavezanca; polmeseč-
no, mesečno ali trimesečno; pri tem se
šteje mesec vedno s 30 dnevi. Višino
povprečne takse določa pristojno fi-
nančno oblastvo na podlagi zbranih
podatkov o povprečnem prometu go-
stov za vsak tak lokal. Če se določena
povprečna taksa ne plača pravočasno,
jo izterja pristojno finančno oblastvo
eksekutivno.

5. Taksa za otvorene ali tekoče raču-
ne pri delniških družbah. Do dne
15. januarja 1928 morajo delniške
družbe predložiti davčnemu uradu se-
znamek otvorenih ali tekočih raču-
nov v minulem polletju in takso po
20 Din za vsak račun prilepiti na se-
znamek. Pepozno plačilo se kaznuje s
trkratno redno takso.

6. Takso za pravico, da se točijo pi-
jače (točilno takso po tarifni postavki
62) je plačati za prvo polletje 1928.
do dne 31. januarja 1928. Od oseb, ki
ne plačajo te takse pravočasno, ki pa
imajo dovolilo za točenje pijač, izterja
takso pristojno finančno oblastvo ekse-
kutivno.

7. Letno takso za biljarde za l. 1928.
v znesku 200 Din je plačati do dne 15.
januarja 1928, sicer se izterja ekseku-
tivno.

8. Takso na uporabna vozila (avto-
mobile, fajakarske in polfajakarske vo-
zove) je plačati za l. 1928. v Ljubljani
in v Mariboru do konca meseca febru-
arja 1928, v ostalih krajih pa do kon-
ca meseca januarja 1928. Od zamud-
nih plačnikov izterja takso finančno
oblastvo eksekutivnim putem.

9. Letna taksa po tarifni postavki
214. za odobritev privatnega skladišča
po carinskih predpisih v znesku 500
dinarjev zapade za l. 1928. v plačilo
do dne 15. januarja 1928. Na zamud-
na plačila je zapretna kazen v izme-
ri trikratne redne takse.

zabavski, trbovelski in iz
vseh drugih rudnikov dobavljiva
in dostavljiva na dom v mesto
in obliči

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. •

Mladina — temelj našega narodnega zdravja*

Normalna, močna deca, prosta defektov in bolezni, kolikor je pač možno, z zdravimi ideali, zgrajenimi na podlagi zdravih običajev in navad, razvitih že v zgodnji detinski dobi, ona je cilj vsega zdravstvenega dela v šolah. Vendar njega ideal ni samo preskrbeti maximum zdravja deci v šolski dobi, njega namen je vzgojiti narodu kar največ mladih mož in žena zdravih teles, zdravega duha ter jasnega vpogleda v življenje, državljanov, ki bodo močan in nepremagljiv temelj velike bodočnosti naše domovine.

Brez njih ni bodočnosti za nas, ne bo blagostanja in moči, ne bo res velika naša domovina.

Da ni prihodnosti brez zdrave mladine, to so vedeli veliki narodi že pred desetletji; oni so vedeli, da je nujno potrebno skrbeti za dober zdravstveni razvoj šolske dece in za pouk pod higiensko najugodnejšimi okoliščinami. Že pred desetletji so v civiliziranih državah osnovali posebno socialno-higiensko varstvo dece v šolski dobi, takozvano zdravstveno zaščito šolske dece.

Že leta 1833. moremo zaslediti prve začetke tovrstne zaščite šolske dece v Franciji, naredbo, ki nalaga dolžnost šolskim oblastem, da nadzorujejo zdravstveni razvoj šolske dece in skrbijo za higieno šolskega okolja. Leta 1842. so imele že vse šole v Parizu precej dobro razvito šolsko zdravniško službo, ki je bila že v modernem smislu razširjena splošno preko vse Francije v l. 1897. V Nemčiji je šolsko-zdravstvena zaščita pričela leta 1867. v Dresdenu, vendar je bila še nepopolna in obstojala le v korekciji vidnih napak. Moderni tip zdravstvene zaščite šolske dece v Nemčiji je bil vpeljan v Frankfurtu leta 1889. ter se je v najkrajšem času razširil preko vse države. V Londonu so imeli že l. 1891. moderni sistem zdravniške službe v šolah, ki je bil glasom akta angleškega parlamenta leta 1907. razširjen preko vse Anglije. Tudi Amerikanci so kmalu prevzeli podobni sistem, ki se je zelo hitro razširil preko vsega ogromnega njih teritorija. Že leta 1894. najdemo v Bostonu 50 šolskih zdravnikov, ki so imeli takrat le naloge štiti deco pred okuženjem z nalezljivimi boleznimi. Leto kasneje je razvila Filadelfija sistem pobiranja nalezljivih bolezni v šolah in leta 1897. New York.

Prvotni namen šolsko-zdravniške službe je bil le zaščititi deco pred nalezljivimi boleznimi, ki so v šolah tako pogosto nastopale. Pri tej priliki so zdravniki in učitelji vedno jasnejše spoznavali, da obstoje v šolski dobi gotove druge bolezni, ki so za razvoj dece prav tako nevarne kot nalezljive ter morejo resno zmanjševati otrokovo sposobnost, pridobiti si čim največ od urejene mu šolske vzgoje. Našli so, da kažejo te bolezni jasno korelacijo s pogreškami v vzgojni in šolski higieni; zato so jih imenovali šolske bolezni.

Znano je, da prihaja deca že v prvi razred osnovnih šol čisto slabotna, slabo prehranjena, tuberkulozna, ter drugače defektna. Tudi v početku šolske dobe zdrava deca pozneje zboli: defekti vida, sluha, bolezni v nosu in žrelu, napake v telesni drži, razni psihološki problemi, ki jih toliko pozna moderno gibanje duševne higiene, zobna obolenja, reumatične, srčne in pljučne bolezni so pogoste.

Znano je, kako promptno reagira nežni in neutrujeni organizem male dece na spremembe v nje okolici. Brezbrižnost bi lahko očitali onemu, ki bi vedoma pustil, da presedi ta deca, ki jo zakon o obvezni osnovnošolski izobrazbi sili v šolo, dolge ure v neprimernih umazanih šolskih klopih, zatohlih in temnih prostorih. V taki okolici ne more uspevati nežna človeška cvetka.

Za mlad organizem, ki je bil doslej navajen na prosto gibanje v svežem zraku, je začetek šole važen moment v njega vzgojnem, pa še mnogo važnejši v zdravstvenem razvoju. Zato je treba skrbno paziti, da ga nehijska

šolska okolica ter napake v vzgojni higieni ne poslabšajo.

Velika večina akutnih nalezljivih bolezni se pojavlja sicer že v predšolski dobi, vendar je mnogo njih, zlasti še v podeželskih šolah, ki se pojavljajo čisto v epidemijah v šolski dobi. Prenapolnjenost prostorov, pomanjkanje dobre pitne vode, oziroma uporaba skupnega kozarca, nezmožnost umivanja rok, nečistoča v sobi in zlasti v straniščih, nehijska okolica šole podpira izbruh nalezljivih bolezni.

Mlado telo, ki mora dolge ure sedeti v klopi, ki je zgrajena še po principih stoletja, ki ni poznalo šolske higiene, ne more ohraniti zdrave in pravilne telesne drža, ki je telesu zelo potrebna za celotno zdravje.

Slab vid povzroča nadmerni napor vidnih organov, glavobol, splošno preobčutljivost. Otrok, ki ne vidi dobro, ne more biti dober učenec.

Zaprte nosa in žrela, bodisi vsled povečanih žleznic in nebnic, ali drugih abnormalitet, povzročajo dihanje skozi usta, slab spanec, zmanjšano duševno delovanje itd. Otrok, ki ne more pravilno dihati, ne more biti dober učenec.

Gluhota povzroča pomanjkanje pozornosti in nemožnost slediti rednemu pouku. Gluhota oziroma bolečina v ušesih so tudi pogosto le simptomi bolezni, ki vodijo zamemarije in neodkrita h težkim komplikacijam. Otroka, ki slabo sliši, je težko vzgajati.

Gnili, raztrti zobje povzročajo konstantne težave, slabo žvečenje hrane, prebavne težave in okvarjajo celotno zdravje. Otrok, katerega organizem se kronično zastruplja po toksinih, tvorečih se pri razjedanju organskih snovi ostankov hrane v gnilih zobeh, ne more biti dober učenec.

Slabo prehranbeno stanje je rezultat ali pa vzrok mnogih drugih telesnih defektov. Nepravilno hranjeno dete je kot nezadostno kurjeni parni stroj, v katerega kotlu se nahaja vse polno kamenega sedimenta. Slabo prehranjen, gracilna in čisto slabokrvna deca nima dovolj odpornosti napram boleznim in postaja pogosto žrtev tuberkuloze in raznih infekcijskih bolezni. Slabo prehranbeno stanje bodisi vsled nezadostne, bodisi vsled nepravilne prehrane pomeni celotno slabost, nepozornost in nemožnost dela v šoli. Tako dete ne more dobro napredovati.

Po predolgi urah šolskega pouka, premnoškega šolskega dela in učenja doma, utrujena manj nadarjena deca klone.

Znano je, da inteligenčni kvocient vse šolske dece ni enako visok. Kar more eden, ne more drugi, pri najlepši volji in največji priidnosti.

Vzgoja sama mnogo škoduje učenecem, če se jim po krivici daje občutiti pogubonosni občutek manjvrednosti, ako se ne upošteva njih duševne kapacitete, njih duševnih in socialnih problemov, do katerih daje šola pogosto v zvezi z pubertetnim razvojem toliko povoda, in dokler ne bodo vpoštene tudi individualne telesne zmožnosti vsakega učenca.

Tragedija vzgoje je, ako se še dovoli, da sploh katero dete propade v šoli zato, ker ni vedela ne mati, ne učitelj, da je bolno in niti dete samo še nikoli ni znalo, kaj se pravi — biti zdrav.

V novembru tekočega leta je bilo med drugim preiskano po šolskih zdravnikih ljubljanske šolske poliklinike 449 dijakov prvih razredov srednjih šol; le 51 jih je popolnoma zdravih. Le 121 od navedenega števila ima zdrave zobe, a ostalih 328 ima skupno 901 bolnih zob, ki nujno zahtevajo zobozdravniško nego. Od celotnega števila prvošolcev je bilo najdenih 31, ki kažejo evidentne znake tuberkulozne infekcije.

To so otroci ekonomsko vsaj nekoliko boljše stoječih slojev; potrebno bi bilo navesti podatke o morbiditeti med ljudsko-šolsko mladino! Kako slab bi bil temelj naše velike bodočnosti in narodne vitalitete, če moremo soditi po zdravju naših prvošolcev! Pred njimi so še dolga leta naporna študija, še vse borbe za kruh...

Ali niso omenjene številke jasen odgovor tožbam skrbnih vzgojnikov, da ni možno vzgajati to nervozno, nestalno in baje manjvredno povojno deca. Bolno dete je težko vzgajati.

Pred nami leže statistični podatki o številu zdravih in defektnih in količini defektov pri učencih velikih dr-

žav, Anglije, Francije, Amerike in drugih. Sicer je število zgornjega primera premajhno, da bi imelo sigurno statistično vrednost, vendar le kaže, da so zdravstvene ralmere naše dece slabše in da je odpomoč nujna.

Ne samo s stališča vzgojne možnosti bolehe dece, tudi s stališča narodne vitalitete, je potrebno, da se vsi najdeni defekti pravočasno odkrijejo in ozdravijo. Ta naloga zahteva kar največ potrpežljivosti in takta. Težko jo je izpolnjevati, dokler ne doseže zdravstvena zaščita šolske dece oziroma njih predstavniki popolnega zaupanja vseh krogov naroda in predvsem prisrčnega sodelovanja staršev dece. Zadnji čisto neprijetno občutijo vsako vest, da zdravstveno stanje njih dece ni takšno kot bi imelo biti. Zato je dolžnost šolskih zdravnikov, sester in učiteljev, da se prijateljsko posvetujejo z njimi o naravi bolezni in o potrebi eventualnega zdravljenja, in obrnejo vir njihove ljubezni in skrb v pravo smer.

Higiensko gibanje, ki je kot val prešlo preko vsega sveta, zlasti še po svetovni vojni, je že pred leti doseglo tudi našo domovino in visoko dvignilo prapor preventivne medicine. Po nje principih se vrši zdravstvena zaščita dece v šolski dobi.

Veliki narodi, ki so že pred dvema generacijama iskali bodočnost, moč in blagostanje svoji mladini ter desetletja šteli nje zdravje, so našli, kar so iskali. Tudi mi bomo našli, če bomo dosledni.

Naša vrhovna sanitetna oblast se dobro zaveda dolžnosti napram narodu baš v tem vprašanju. Ustanovljenih je že 33 državnih šolskih poliklinik v vseh večjih šolskih centrih, ustanov za socialno higiensko zaščito šolske dece, ki tvorijo obenem izhodišče, iz katerih naj se razširi zdravstvena zaščita šolske dece po vsej državi. Dokler ne bo vsa šolska mladina, tudi ona v malih podeželskih šolah, pod njenim blagodejnim vplivom, zdravstvena zaščita ne bo zadostna in popolna.

Potrebno je, da se vsi krogi naroda zavedajo nujne potrebe tovrstne zaščite, da dajejo sami iniciativo in pomagajo.

Potrebno je sodelovanje vzgojiteljev s šolskimi zdravniki; dolžnost zdravnikov je, da opozarjajo učitelje na zdravstvene posebnosti posameznih učencev, učitelji pa zopet s svoje strani opozarjajo zdravnike na svoja opazovanja na učencih in tako pripomorejo odkriti zgodaj pričetke kake pogubonosne bolezni ter ji pravočasno zagraditi nadaljni razvoj. Važna vloga učiteljeva je, da je sam izobražen v principih higiene, vpliva na nežne otroške duše in jih uči veselja ter smisla za zdravje. Zdravstvena vzgoja je obližen predmet že v osnovni šoli pri vseh naprednih narodih. Njih deca ima prav tako pravico do zdravja kot do znanja črk in števil.

Koristna stremjenja društev in organizacij za zdravstveni procvit in prerod naše mladine najdejo vedno dovolj podpore in pomoči pri šolskem zdravniku.

Starši naj se obračajo na šolskega zdravnika po prijateljski svet glede zdravstvenega napredka njih dece.

Zdravstvena zaščita šolske dece ne sme in ne more prevzeti gotovih fundamentalnih pravic in dolžnosti, ki jih ji dolgujejo starši šolarjev.

Mi vemo, da je rodbina najvišji in najfinejši produkt civilizacije, da se je razvila kot rezultat nujne potrebe po dolgotrajnem skrbstvu in varstvu dece, mi vemo, da zavisi stabiliteta in napredek naroda na karakterju rodbine, v katere varstvu je bila njega deca vzgojena.

Šolska zdravniška služba ne more in ne sme prevzeti dolžnosti očeta in matere napram njih deci; ona jim ne more nadomestiti telesnega in duševnega zdravja staršev, zdrave hereditete, nežne ljubezni, razumevanja, dobrega vzgleda in priprave za življenjski boj, ki ga morejo dati le starši.

Sodobna civilizacija priznava vsakemu detetu pravico do zadostne izobrazbe in mu jo s posebnim zakonom o prisilni osnovnošolski izobrazbi celo zasužurava.

Ali ni naloga sodobne civilizacije tudi štiti zdravje šolske dece, ki je baš v šolski dobi ogroženo in brez katerega se ne more doseči niti učnega uspeha niti ne bo možno izpolniti sanj o veliki bodočnosti naroda?

Do zadostne vzgoje ima pravico vsak bodoči državljan brez izjeme, zakaj bi ne imel tudi pravice do zdravja!

Izredna skupščina Hmeljarskega društva v Žalcu*

Z A P I S N I K

izredne glavne skupščine dne 18. decembra 1927.

o o

(Dalje in konec.)

Očitanje V. v zadevi direktne zveze članov Hmeljarskega društva z veletrgovci in pivovarniško industrijo. Poročal g. Franc Pikel: To očitanje je neutemeljeno, ker veletrgovina in deloma tudi pivovarniška industrija kupuje pri nas hmelj direktno od producenta. Trgovino popolnoma izpodrinita pa se nikdar ne bo doseglo, ker kupuje pivovarniška industrija — morda 90% — hmelj proti akceptu. Naši hmeljarji pa prodajajo hmelj le proti gotovemu plačilu. Da pa že nekateri pivovarji kupujejo naš hmelj direktno od producenta, je pa zasluga Hmeljarskega društva, ki dela potem svetovnih razstav in potom strokovnih listov Evrope primerno propagando za naš hmelj. Povdarjati se mora, da je treba okroglo 95% vsega našega pridelka izvoziti v inozemstvo, ker ga v Jugoslaviji rabijo le približno 5%.

Očitanje VI. v zadevi organiziranih ogledov, umetnih gnojil itd. Poročal društveni poslovodja: To očitanje je tudi neutemeljeno, ker je društveno vodstvo priredilo l. 1926. 26. letos pa 8 poučnih shodov v različnih krajih, pri katerih se je razpravljalo o vseh točkah, navedenih pod VI. očitanjem in sicer: o gnojenju s hlevskim gnojem in z umetnimi gnojili, o škodljivcih in boleznih, selekciji hmeljske rastline, o pravočasnem obiranju hmelja, o pravilnem sušenju, sortiranju, basanju, o prodaji hmelja itd. (Glej priložen zapisnik redne glavne skupščine dne 13. marca 1927.) Hmeljarsko društvo je prirejalo povsod poučna predavanja, kjer je vsaj 10 članov to želelo.

Društveno vodstvo je preskrbovalo in še preskrbuje svojim članom znamenite Sackove pluge, praktične kultiatorje, brane, škropilnice, sušilnice itd.

»Pravilnik hmeljske statistike« je ministrstvo izdalo že leta 1922. — Ur. L. št. 13. z dne 12. II. 1922 — je pa ostal — žalibog — do danes le na papirju. Društveno vodstvo je čakalo leto za letom zama na izvršitev navedene ministrske odredbe. Hmeljarsko društvo bi drage volje preskrbovalo hmeljsko statistiko, ko bi mu ministrstvo podelilo v to svrhu potrebno denarno podporo.

Očitanje VII. glede nepoznavanja načina hmeljske trgovine. Poročal društveni poslovodja: Hmeljarsko društvo je v informacijo svojim članom razposlalo in še razpošilja brzojavna tržna poročila iz Žateca in Nürnberga. Teh poročil je bilo do danes 40, ki so se začetkoma razpošiljala 102 poverjenikom, pozneje 20, in sedaj še osmim, skupaj torej 1474 poročil. O stanju hmeljskih nasadov v Sloveniji je pa društveno vodstvo v informacijo hmeljski veletrgovini in hmeljskim konsumentom objavilo potom strokovnih časopisov Čehoslovaške, Nemčije, Avstrije, Belgije, Francije in Poljske mnogoštevilna poročila.

Potom posebnih lepakov (gl. prilogi) je društveno vodstvo vsako leto opozarjalo vse hmeljarje na lepo obiranje, sušenje, basanje in na reelno prodajo hmelja. V to svrhu je društveno vodstvo razposlalo 48 poverjenikom vsakemu po več komadov navedenih lepakov.

Hmeljarsko društvo je letos preskrbelo 479 strankam 1846 legitimacij za polovično voznino hmeljskim obiralcem. Če se računa na vsako legitimacijo vsaj 5 oseb in prihrani pri voznini za vsako osebo le 10 Din, zneso to v prid udom Hmeljarskega društva približno 92.300 Din.

Nadalje je Hmeljarsko društvo po prav ugodnih pogojih posredovalo zavarovanje proti požaru 47 udom 750 q hmelja za vsoto 5.964.000 Din.

Naročilo je svojim članom dosedaj v tekočem letu 15 vagonov premoga in 4 vagone gnoja.

Število udov leta 1926., ki je znašalo

* Po »Zdravju«. List stane 30 Din celoletno, izhaja vsakega 15. v mesecu in je znanstveno poučne vsebine. Naroča se v Ljubljani, Zaloška cesta 2. Op. uredn.

JUŽNOŠTAJERSKA HRANILNICA CELJE

Ustanovljena leta
1889.

v lastni hiši **CANKARJEVA ULICA ŠT. 11** nasproti pošti.

Ustanovljena leta
1889.

Za varnost vlog jamčijo okraji:
**GORNJI GRAD, SEVNICA,
ŠMARJE PRI JELŠAH, ŠOŠTANJ,
VRANSKO** in rezervni zaklad.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po kolikor mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hranilnica sama.

Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod ugodnimi pogoji. Poštne položnice na razpolago.

Za varnost vlog jamčijo okraji:
**GORNJI GRAD, SEVNICA,
ŠMARJE PRI JELŠAH, ŠOŠTANJ,
VRANSKO** in rezervni zaklad.

684, je letos poskočilo na 1336, kar nepobitno dokazuje, da imajo hmeljarji vso zaupanje v svojo strokovno organizacijo.

Opravični zapisnik Hmeljarskega društva šteje do danes 1012 števil — poštne odpošiljatev je pa čez 4.000.

Po obširni debati je izredna glavna skupščina potem na predlog g. Vinka Stoparja, Velenje, soglasno odobrvala dosedanje delovanje Hmeljarskega društva za Slovenijo.

Ad 2. Na predesdnikov poziv je društveni poslovodja prečital odlok Ministrstva poljoprivrede i voda z dne 22. IX. 1927, br. 47.169/III. v zadevi signiranja našega hmelja. Vsled soglasnega sklepa se navzoči hmeljarji strinjajo s prečitanim osnutkom pravil hmeljskih oznamovalnic za S. H. S., vendar z večino glasov izražajo željo, da se iz okoliša I.: Celje, Vranksko, Gornji grad izloči okraj Laško, ki se naj priklupi okolišu III., Brežice — Sevnica.

Nadalje se je sklenilo, ministrstvu priporočati fakultativno signiranje hmelja le najboljše kakovosti, ker smatrajo hmeljarji obvezno signiranje svojim koristim škodljivo.

Tozadevne razprave so se udeležili: sreski kmetijski referent g. Goričan, g. Turnšek — Polzela, g. Stopar — Velenje, g. Orožim — Braslovče, g. Marinc — Braslovče, g. Hrastnik — Laško, g. Drev — Šmartno ob Paki, g. Omladič — Braslovče, g. Plaskan — Orlovica i. dr.

Soglasno sta bila sprejeti tudi predloga g. Franca Pikla — Žalec, in sicer:

a) V svrhu sestave trgovskih usanc o hmeljski kupčiji se naj poveri društveno vodstvo in Gremij trgovcev v Celju. Osnutek teh usanc se naj predloži redni glavni skupščini Hmeljarskega društva za Slovenijo meseca marca prihodnjega leta v odobrenje.

b) Ministarstvo poljoprivrede i voda se naj potom društvenega vodstva naproša, da učini obveznost članstva za vse hmeljarje Slovenije pri svoji strokovni organizaciji.

Soglasno je bil sprejet tudi predlog oblastnega kmetijskega referenta gosp. inž. Zidanška, glasečega se: Izredna glavna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo dne 18. decembra 1927 izreka soglasno svoje obžalovanje, da je prišlo med Ministrstvom poljoprivrede i voda in Hmeljarskim društvom za Slovenijo do neljubega nesporazumljenja.

Oblastni kmetijski referent g. inž. Zidanšek je končno naprosil društveno vodstvo, da naj tudi v bodoče deluje v prosep našega hmeljarstva v isti meri kakor dosedaj. Pozval je navzoče hmeljarje, da se oklenejo svoje edine strokovne organizacije.

Ker je bil dnevni red izčrpan, se je g. predsednik zahvalil g. zastopniku velikega župana in drugim gostom, kakor vsem navzočim za udeležbo in za sodelovanje pri razčiščenju nastalega nesoglasja ter zaključil izredno glavno skupščino ob pol 13. uri.

Za društveno vodstvo:

Franc Roblek l. r. *Ant. Petriček* l. r.
Jos. Širca l. r. *Andrej Antloga* l. r.
Fr. Pikl l. r. *Edv. Kupec* l. r.

Velika inventurna prodaja po čudovito znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini R. Stermecki, Celje.

Damski snežni čevlji

so se zamenjali na Silvestrov večer v garderobi v Celjskem domu, štev. 89 se prosi za naslov, da se pravi čevlji vrnejo. M. P. Celje, Razlagova ul. 1.

V neki trgovini je bil pozabljen moški dežnik

s bambus-ročajem, črno in rumeno lisast. Kdor ga je pomotoma zamenjal se prosi, da dežnik proti nagradi odda v upravi lista.

Opozorilo.

Opozorjam cenj. občinstvo, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih naredila moja žena. A. BREMEC.

Odda se

Ipa meblirana soba

z uporabo kuhinje in kurjave zastoni dotičnemu, ki posodi hišnemu gospodarju 20.000 Din za kratko dobo. Cenj. ponudbe pod »Meblirana soba« na upravo lista. 1-3

Sani

dvo- in enovprežne ter nekaj vozov se prodaja. Kie, pove parna pekarna J. Kirbis, Celje.

POZOR!

Cenj. občinstvu vljudo naznanjam, da imam v Celju, Slomškov trg 1 (tik farne cerkve) **tovarniško zalogo vseh vrst pletenin** kakor: nogavice, rokavice, pleteno perilo, puloverje itd. po najnižjih konkurenčnih cenah. Za prvovrstno blago se jamči. Se priporoča **Ženko Hribar**. 38-43

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo
in naprava strelovodov.
Pokrivanje streh in
zvonikov.

Vodovodne
inštalacije, naprava moderno-
higijeničnih kopalnih sob,
klosetov in zdravstvenih naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

Cankarjeva ul. št. 11

priporoča svoja izvrstna namizna ter odbrana sortimentna **VINA** vseh vrst v sodih in steklenicah po zmernih cenah. Vzorci na razpolago!

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče »His Master's Voice« in »Columbia« katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokkih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

Delaj, nabiraj in
hrani, varčevati
se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadrugi z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po **6%**

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge nad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost
in varčnost so pred-
pogoj pravdnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste
veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta Celjska mestna hranilnica

Ustanovljena leta 1864.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkvalitetneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Pod trajnim drž. nadzorstvom.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.